

N:o 98.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående ny aflöningsstat för statens landtbruksingenjörer, extra landtbruksingenjörer och landtbruksstipendiater; gifven Stockholms slott den 4 mars 1910.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att

dels godkänna följande förslag till aflöningsstat för statens landtbruksingenjörer, extra landtbruksingenjörer och landtbruksstipendiater att gälla från och med den 1 januari 1911:

	K r o n o r .					
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-till-lägg.	Arfvoden.	Summa.	
1 landtbruksingenjör i Stockholms län	3,000	500	400	—	3,900	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med ytterligare 500 kronor.
1 landtbruksingenjör	3,000	500	—	—	3,500	
20 landtbruksingenjörer ...	60,000	10,000	—	—	70,000	
1 extra landtbruksingenjör	—	—	—	3,000	3,000	
2 extra landtbruksingenjörer	—	—	—	6,000	6,000	
1 landtbruksstipendiat	—	—	—	1,800	1,800	
2 landtbruksstipendiater	—	—	—	3,600	3,600	
Summa	—	—	—	—	91,800	

Anm. 1. Ortstillägget för landtbruksingenjören i Stockholms län utgår endast, för så vidt landtbruksingenjörrens stationeringsort utgör Stockholms stad.

2. För landtbruksingenjör skall högsta pensionsunderlaget utgöra 4,000 kronor.

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 1 Saml. 1 Afd. 76 Häft.

dels godkänna följande allmänna villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten för landtbruksingenjörer upptagna aflöningsförmåner nämligen:

att landtbruksingenjör skall vara underkastad såväl den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet, jämväl utom eget distrikt, eller jämkning i åligganden som ock den reglering af tjänstgöringsområde, som kan varda föreskrifven, vare sig vid en möjligen inträdande förändrad organisation af landtbruksingenjörskåren eller eljest, samt i sådant hänseende särskildt vara pliktig att med bibehållande af den lön han innehar fullgöra de nya eller förändrade tjänstegöromål, som efter en dylik omorganisation kunna varda honom ålagda;

att med landtbruksingenjörstjänst icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med landtbruksingenjörstjänst ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej landtbruksstyrelsen uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen såsom landtbruksingenjör, finner uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidare mottagas och bibehållas;

att de med landtbruksingenjörsbefattning förenade tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningens innehafvare verkligen tjänstgjort, men för den tid, han varit befriad från tjänstgöring, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att landtbruksingenjör, som åtnjuter tjänstledighet, skall till vikarien afstå det arfvode enligt taxa, hvilket belöper å de af vikarien verkställda tjänstgöromål;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, där sådant utgår, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstånges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar och arfvode enligt taxa, hvarom nyss är stadgadt, afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som erfordras för befattningens uppehållande eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej landtbruksstyrelsen finner skäligt låta honom uppbära något däraf;

att beträffande förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af landtbruksingenjörstjänst tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor, och för tredje förhöjningen efter än ytterligare fem år, likaledes på enahanda villkor, under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; börande löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägg utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgad; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, omreglering af extra inkomster, som kunna åtfölja landtbruksingenjörsbefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels förklara ej mindre att en hvar, som med eller efter ingången af år 1911 tillträder landtbruksingenjörsbefattning, skall vara pliktig att underkasta sig ofvanberörda villkor och bestämmelser, än äfven att de förutvarande innehafvare af landtbruksingenjörsbefattningar, hvilka

icke före viss af Kungl. Maj:t bestämd dag anmäla, att de vilja underkasta sig den nya aflöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån ej annat föranledes af bestämmelserna i förenämnda lag, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels ock vid godkännande af förenämnda stat höja det under nionde hufvudtiteln upptagna ordinarie anslaget till landtbruksingenjörer och deras biträden, nu 54,500 kronor, med 37,300 kronor eller till 91,800 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF ADOLF.

Oskar Nylander.

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stock-
holms slott den 4 mars 1910.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 grefve HAMILTON,
 grefve EHRENSVÄRD,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW.

Departementschefen, statsrådet Nylander, yttrade härefter:

Under riksstatens nionde hufvudtitel finnes å ordinarie stat uppfördt ett anslag till landtbruksingenjörer och deras biträden till belopp af 54,500 kronor. Från detta anslag utgå aflöningar till landtbruksingenjörer, extra landtbruksingenjörer och landtbruksstipendiater.

Bestämmelser rörande dessa befattningshafvandes tjänsteåligganden m. m. äro meddelade i för dem den 22 november 1907 utfärdadt reglemente (Sv. förf.-saml. n:r 133).

Enligt detta reglemente äro landtbruksingenjörerna skyldiga, hvar inom sitt distrikt, att, efter hvad i reglementet sägs, uppgöra planer till och leda utförande af företag, som afse afdikning, sjösänkning eller

*Nuvarande
organisation
och aflönings-
förhållanden
m. m.*

annan vattenafledning, invallning, ängsvattning, odling och åkeromläggning samt jords indelning till omloppsbruk m. m. dylikt äfvensom att i öfrigt tillhandagå med råd och upplysningar rörande jordbruket. Landtbruksingenjör är jämväl pliktig att efter förordnande af landtbruksstyrelsen, inom eller utom sitt distrikt, verkställa inspektion eller afsyning af själfva odlingsarbetet till företag, för hvilket lån beviljats från odlingslånefonden.

För att kunna antagas till landtbruksingenjör erfordras att hafva:

1:o) minst två år haft anställning såsom landtbruksstipendiat i statens tjänst,

2:o) minst ett år varit anställd i praktisk tjänstgöring vid större, med allmänna medel understödt vattenafledningsföretag, som af landtbruksstyrelsen pröfvats vara lämpligt för hans utbildning,

3:o) erhållit afgångsbetyg med goda vitsord från fackskolan för väg- och vattenbyggnadskonst vid tekniska högskolan eller enligt landtbruksstyrelsens bestämmelser genomgått annan af styrelsen föreskrifven teknisk lärokurs, samt

4:o) efter vunnen kompetens till anställning såsom landtbruksstipendiat tjänstgjort antingen minst tre år hos någon statens landtbruksingenjör eller minst samma tid dels hos dylik landtbruksingenjör och dels såsom tekniskt biträde hos byråchefen för agrikulturtekniska ärenden i landtbruksstyrelsen, däraf minst två år hos landtbruksingenjör, samt i tjänstgöring, som nu nämnts, förvärfvat praktisk erfarenhet och skicklighet i alla de verksamhetsgrenar, hvilka tillhöra landtbruksingenjörsbefattning.

Landtbruksingenjörerna utnämnas af Kungl. Maj:t på förslag af landtbruksstyrelsen.

De nu gällande grunderna för landtbruksingenjörernas aflöning blefvo fastställda vid 1874 års riksdag. Enligt dessa grunder är aflöningen bestämd till 2,000 kronor med tre ålderstillägg, hvart och ett å 500 kronor, efter 5, 10 och 15 års väl vitsordad tjänstgöring.

För förrättning äger landtbruksingenjör åtnjuta ersättning enligt den af Kungl. Maj:t den 1 oktober 1886 utfärdade arfvodestaxa för de i statens tjänst anställda landtbruksingenjörer (Sv. förf.-saml. n:r 72) med de ändringar däri, som innefattas i nådiga kungörelsen den 13 juni 1890 (Sv. förf.-saml. n:r 32).

Enligt § 11 af arfvodestaxan afser emellertid hvad i taxan stadgats icke godtgörelse för sådan syneförrättning, som omförmäles i 27 § af lagen den 20 juni 1879 om dikning och annan afledning af vatten, eller för undersökning enligt 4 § i nådiga kungörelsen den 31 december

1879 angående vissa villkor för tillstånd från det allmännas sida till vattenafledning m. m. I afseende å det arfvode, som tillkommer landtbruksingenjör för dylik syneförrättning enligt dikningslagen, skola jämlikt nådiga kungörelsen den 27 maj 1909 (Sv. förf.-saml. n:r 46) tillämpas de i fråga om arfvode för landtmäteriförrättningar gällande bestämmelser. Samma bestämmelser hafva jämväl kommit i användning i fråga om undersökning enligt 4 § i nyssnämnda nådiga kungörelse den 31 december 1879.

På framställning af Kungl. Maj:t medgaf 1876 års Riksdag, att landtbruksingenjörerna skulle äga undfå pension å allmänna indragningsstaten efter de grunder, som i sådant hänseende vore för civila ämbets- och tjänstemän i allmänhet gällande, med berättigande därjämte för landtbruksingenjör att redan vid 60 års ålder kunna komma i åtnjutande af sådan pension, så vida han efter minst 30 års anställning som landtbruksstipendiat eller landtbruksingenjör befunnes vara till hälsa och kroppskrafter så försvagad, att han icke längre kunde på tillfredsställande sätt utöfva sin befattning. Säsom villkor härför stadgades dock, att ifrågavarande tjänstemän skulle vara underkastade att, när de funnes berättigade att komma i åtnjutande af pensionen, kunna utan ansökning om entledigande från sin befattning öfverflyttas å indragningsstaten, vederbörande, hvilken det tillkomme att meddela entledigandet, obetaget att låta med detsamma anstå, därest och så länge den pensionsberättigade pröfvades kunna i befattningen på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och han funnes villig att kvarstå i densamma.

Det torde i detta sammanhang böra erinras, att jämlikt den af 1907 års Riksdag antagna, den 11 oktober samma år utfärdade lagen angående civila tjänst innehafvares rätt till pension landtbruksingenjörer äro berättigade att komma i åtnjutande af hel pension vid 65 lefnads- och 35 tjänsteår.

Landtbruksingenjörs tjänstgöringsdistrikt och station, hvilken senare skall vara belägen inom distriktet, bestämmas af Kungl. Maj:t efter förslag af landtbruksstyrelsen; och är landtbruksingenjör pliktig att underkasta sig de förändringar i afseende å station eller tjänstgöringsdistriktets gränser, hvilka Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskrifva, äfvensom att efter förordnande af Kungl. Maj:t tjänstgöra äfven inom annat distrikt.

Antalet landtbruksingenjörer, som år 1874 utgjorde 12, har så småningom ökats, så att det för närvarande uppgår till 22.

Hvart och ett af de för dessa landtbruksingenjörer bestämda distrikten omfattar i regel ett af rikets län. Undantag härifrån göra dock Södermanlands län och Kalmar läns norra del, som tillsammans utgöra ett distrikt, så ock Kalmar läns södra del och Blekinge län, Göteborgs- och Bohus samt Älfsborgs län, Hallands och Skaraborgs län äfvensom Västerbottens läns norra del och Norrbottens läns södra del. Västerbottens läns södra del och Norrbottens läns norra del bilda hvar för sig ett särskildt distrikt.

De extra landtbruksingenjörerna, hvilkas anställande till ett antal af tre på grund af framställning af Kungl. Maj:t beslöts af 1907 års Riksdag, hafva till åliggande att efter landtbruksstyrelsens förordnande dels, då landtbruksingenjörsbefattning är ledig eller vid förfall för landtbruksingenjör, upprätthålla dylik befattning, dels ock vid behof utföra landtbruksingenjör åliggande särskild förrättning.

Extra landtbruksingenjör antages på förordnande tills vidare af landtbruksstyrelsen; för dylikt antagande gälla enahanda villkor, som i sådant afseende finnas stadgade för landtbruksingenjör.

En hvar af dessa tre extra landtbruksingenjörer uppbär ett årligt arfvode af 2,000 kronor. Jämlikt nådig kungörelse den 22 november 1907 (Sv. förf.-saml. n:r 133) jämförd med ofvannämnda nådiga kungörelsen den 27 maj 1909 utgår ersättning för förrättning till extra landtbruksingenjör enligt samma grunder som till landtbruksingenjör.

Såväl landtbruksingenjörer som extra landtbruksingenjörer åtnjuta för resa till och från förrättning rese- och traktamentsersättning enligt fjärde klassen. Är förrättningen upptagen i fastställd reseplan, skall berörda ersättning gäldas af allmänna medel, men eljest af den, som påkallat förrättningen.

Landtbruksstipendiaterna, som, till ett antal af tre, antagas af landtbruksstyrelsen för ett år i sänder, åligger att, för erhållande af praktisk utbildning, tjänstgöra såsom biträde hos den landtbruksingenjör, som landtbruksstyrelsen bestämmer, samt att, då de fullgjort villkoren för att kunna utnännas eller förordnas till landtbruksingenjör eller extra landtbruksingenjör, efter förordnande af landtbruksstyrelsen, tjänstgöra i nämnda egenskaper.

För att kunna antagas till landtbruksstipendiat erfordras att hafva:

1:o styrkt sig äga god frejd samt frisk och god kroppskonstitution jämte god synförmåga,

2:o genomgått tvåårig kurs vid ett af statens landbruksinstitut och vid afgangsexamen därifrån erhållit minst betyget godkänd i jord-

brukslära, läran om jords torrläggning och bevattning, geologi, kemi, fysik, meteorologi, botanik, linearritning, fältmätning och avvägning,

3:o) minst ett år tjänstgjort såsom elev hos i statens tjänst anställd landtmätare samt därunder inhämtat fullständig kannedom och färdighet uti allt hvad till landtmäteriets praktiska utöfning hör, kartritning däruti inbegripen, samt

4:o) aflagt godkänd landtmäterieexamen.

Den, hvars ålder öfverstiger 30 år och som icke förut innehaft anställning såsom landtbruksstipendiat, må icke antagas till sådan stipendiat, därest icke särskilda förhållanden, såsom genomgången fullständig kurs i väg- och vattenbyggnadskonst vid tekniska högskolan eller godkänd högre kurs i kulturteknik vid utländsk läroanstalt, böra föranleda undantag från denna regel, hvarvid, i den mån förekommande förhållanden därtill gifva anledning, åldersgränsen för antagande må höjas, dock icke i någon händelse utöfver 35 år.

Årliga arfvodet för landtbruksstipendiaterna är genom beslut af 1874 års Riksdag bestämdt till 1,000 kronor. För resa till och från förrättningsställe äger landtbruksstipendiat af allmänna medel undfå rese- och traktamentsersättning enligt femte klassen.

Då landtbruksstyrelsen till följd af mängden af de göromål, hvarmed de ordinarie landtbruksingenjörerna varit öfverhopade, sett sig nödsakad att förordna landtbruksstipendiater att utföra de förrättningar, som vissa af landtbruksingenjörerna förklarat sig icke medhinna, har Kungl. Maj:t årligen från och med år 1891, med undantag af år 1894, på framställning af landtbruksstyrelsen bemyndigat styrelsen att antaga visst antal extra landbruksstipendiater. Antalet har alltefter det för handen varande behovet växlat från en till tre. Något arvode har icke af statsmedel utgått till dessa extra landtbruksstipendiater, hvar emot de uppburit rese- och traktamentsersättning, i likhet med de ordinarie stipendiaterna, för resa till och från förrättningsstället.

Innan jag öfvergår till redogörelsen för de särskilda förslag, som framkommit rörande förändrade aflöningsförhållanden för landtbruksingenjörerna, anhåller jag att med några ord få beröra ett ämne, som med det nu föreliggande äger nära samband.

Vid underdånig föredragning den 12 februari 1909 af förslag till omorganisation af landtmäteristaten i orterna framhöll dåvarande chefen för jordbruksdepartementet såsom en af hufvudgrunderna i förslaget, att landtmätarne, hvilka dittills uteslutande aflönats genom arfvoden enligt taxa af de enskilda personer, som anlitade deras biträde, fram-

deles skulle aflönas såväl af staten med vissa bestämda belopp som af den allmänhet, som anlidade dem, genom arfvoden enligt en väsentligen nedsatt taxa. Den nedsättning i dittills gällande landtmäteritaxas afgifter, som sålunda borde ske, hade med hänsyn till därom lämnade utredningar synts lämpligen kunna bestämmas till ungefär en tredjedel. Den nådiga proposition i ämnet, som därefter förelades sistlidna års Riksdag, blef af Riksdagen i hufvudsak bifallen, dock under den gifna förutsättningen, att den i utsikt ställda nedsättningen af taxan för landtmäteriförrättningar komme till stånd.

Vid nyssnämnda nådiga proposition hade fogats ett af landtmäteristyrelsen den 14 december 1907 uppgjortt förslag till förnyad landtmäteritaxa. Beträffande detta förslag meddelade styrelsen i underdånig skrifvelse sistnämnda dag, att styrelsen vid förslaget upprättande förfarit sålunda, att vissa arfvoden bibehållits vid dittills utgående belopp, under det att andra arfvoden sänkts med väsentligt mer än den ifrågasatta tredjedelen. Sistnämnda förhållande ägde rum beträffande de så betydande arfvodesposterna för mätning, gradering och delning, på hvilka sänkningen i genomsnitt belöpte sig till respektive 36,35, 36,85 och 39,50 procent. Då härtill komme, att af de återstående arfvodesposterna i det närmaste hälften blifvit sänkta med i genomsnitt 32 procent, vore det tydligt, att de gjorda nedsättningarna belöpte sig till minst 33,3 procent eller $\frac{1}{3}$ af landtmäteriarfvodena, utan att behöfva utsträckas till hvarje särskild detalj af gällande taxa. Gifvetvis medförde dock detta, att nedsättningarna beträffande en viss förrättning ej alltid motsvarade nedsättning med en tredjedel af hvad enligt gällande taxa utginge. Landtmäteristyrelsen framhöll i samband därmed, att sänkningen i de fall, där mätning, gradering och delning inginge såsom hufvudsakliga poster i en arfvodesräkning, blefve ej obetydligt större än den ifrågasatta tredjedelen.

Ny taxa på arfvode för landtmäteriförrättningar har sedermera den 23 december 1909 blifvit i hufvudsaklig öfverensstämmelse med landtmäteristyrelsens nyssnämnda förslag af Kungl. Maj:t utfärdad. Denna taxa trädde i kraft den 1 nästlidna januari.

Landtbruks-
styrelsen den
31 maj 1902.

I det underdåniga utlåtande, som landtbruksstyrelsen den 31 maj 1902 afgaf i anledning af Kungl. Maj:ts nådiga cirkulär den 25 oktober 1901 rörande behofvet af ändringar i gällande lönestater m. m., anförde landtbruksstyrelsen, beträffande styrelsen underlydande tjänstemän, bland dem statens landtbruksingenjörer och landtbruksstipendiater, att, enär lefnadskostnaderna i allmänhet från den tid, efter hvars förhållanden i

detta afseende aflöningarna bestämts, kunde anses hafva ökats med 15 à 20 procent, styrelsen funne erforderligt, att gällande aflöningsstater för ifrågavarande tjänstemän borde höjas med omkring 15 procent af dåvarande högsta aflöningssumman, men, där lönegraderna vore fyra, af näst högsta aflöningssumman. I enlighet därmed skulle aflöningen för landtbruksingenjörerna höjas till 2,400 kronor förutom stadgade ålderstillägg samt för landtbruksstipendiater till 1,200 kronor.

Vid sammanträde mellan landtbruksingenjörer och landtbruksstipendiater i Stockholm hösten 1908 upptogs frågan ånyo, därvid mötet beslöt att åt landtbruksingenjörerna Daniel Wedblad, Adolf Roos och John Conrad Wellenius uppdraga att hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning om förbättrade löneförmåner för statens landtbruksingenjörer och stipendiater.

Till fullgörande af detta uppdrag inkommo nämnda delegerade därefter med en den 29 maj 1909 dagtecknad underdånig skrift i ämnet, uti hvilken de hemställde, det Kungl. Maj:t täcktes föreslå 1910 års Riksdag, *Landtbruksingenjörer den 29 maj 1909.*

att aflöningen till statens landtbruksingenjörer måtte utgå med en grundlön af 4,000 kronor jämte tre ålderstillägg, hvar och ett å 500 kronor;

att detta aflöningsbelopp ej måtte uppdelas i lön och tjänstgöringspenningar utan anses endast utgöra lön, samt att dagtraktamenten och expeditionslösen måtte räknas som tjänstgöringspenningar;

att lönen med därtill hörande ålderstillägg måtte utgöra pensionsunderlag;

att ortstillägg till lönen måtte utgå till landtbruksingenjören i Stockholms län med 400 kronor samt till landtbruksingenjörerna i Malmöhus län, Göteborgs och Bohus län, Jämtlands län, Västernorrlands län, Västerbottens norra och södra distrikt samt Norrbottens län med 200 kronor;

att aflöningen för extra landtbruksingenjör måtte utgöra 3,500 kronor; och

att aflöningen till landtbruksstipendiat måtte utgå med 2,000 kronor.

Till stöd för denna framställning åberopade delegerade en af dem verkställd utredning.

I densamma framhålles, att de fordringar, som ställdes på den blifvande landtbruksingenjörens utbildning, vore ganska omfattande, och att deras fullgörande kräfde lång tid. Efter aflagd mogenhetsexamen å reallinjen vid högre allmänt läroverk eller efter annan examen, som

berättigade till antagande som elev vid landtmäteriet, vore studieplanen sålunda utstakad:

elev å större jordbruksegendom	1 år	
elev vid landtbruksinstitut med fullständig afgangsexamen	2 år	
elev hos landtmätare	1 år	
kurs för landtmäterexamen		9 månader
teknisk kurs vid tekniska högskolan (undantagsvis 4 år)		9 månader
tjänstgöring vid större vattenbyggnadsarbete	1 år	
tjänstgöring hos landtbruksingenjör som stipendiat minst	2 år	
	tillsammans	8 år 6 månader.

Därtill komme, att med den befördringsmöjlighet, som funnes, aspiranten finge tjänstgöra som extra biträde, dock med någon inkomst, hos landtbruksingenjör under i medeltal	6 år	
som extra eller ordinarie stipendiat, utom förut upptagna 2 år, ytterligare	3 år	
som tekniskt biträde i landtbruksstyrelsen 1 å 1½ år eller i medeltal	1 år 3 månader	
	tillsammans	18 år 9 månader
som extra landtbruksingenjör med aflöning 3—4 år eller i medeltal	3 år	
	tillsammans i allt	21 år 9 månader.

Af denna utbildning måste den del, som berättigade till antagande som stipendiat, vara fullbordad före uppnådda 30 år. Om nämligen denna åldersgräns öfverskridits, utan att aspiranten, till följd däraf att ingen af de tre stipendiatplatserna varit ledig eller på grund af andra orsaker, antagits till stipendiat, riskerade han att ej kunna vinna befördran till stipendiat eller ingenjör.

Efter att vidare hafva redogjort för landtbruksingenjörernas, extra landtbruksingenjörernas samt landtbruksstipendiaternas aflöning af statsmedel hafva de delegerade framhållit, hurusom nämnda tjänstemän vore hänvisade att vid förrättningar å landet söka förvärfva hvad de utöfver lönen behöfde för sitt och de sinas lefnadsbehof.

För dessa förrättningar utginge arfvode antingen med 4 kronor 50 öre per dag jämte expeditiöslösen efter låg taxa eller ock enligt landtmäteritaxan. Af delegerade insamlade uppgifter gäfvade vid handen, att förrätt-

ningar, som betalats efter den lägre taxan, inbringat ungefär en fjärdedel af nettoinkomsten, och, då nettoinkomsten i medeltal för alla ingenjörerna under senaste 10-års period utgjort 3,900 kronor årligen, komme sålunda på förrättningar enligt landtmäteritaxan (s. k. laga syner) en årlig medelnettoinkomst af 2,925 kronor.

Sedan Riksdagen antagit Kungl. Maj:ts proposition om ny aflöningsstat för landtmätarna i riket under villkor, att landtmäteritaxan sänktes i öfverensstämmelse med vid propositionen fogadt förslag till ny arfvodestaxa, finge statens landtbruksingenjörer motse en ganska afsevärd minskning i sina inkomster, motsvarande, efter af delegerade verkställd utredning, i medeltal 1,100 kronor årligen.

För att hålla inkomsterna vid dåvarande nivå vore sålunda nödvändigt att, efter denna taxereduktion, lönen höjdes med 1,100 kronor.

Därmed hade landtbruksingenjörerna dock ej erhållit någon förhöjning i sina löneförmåner i likhet med hvad för andra tjänstemän föreslagits eller bestämts, utan deras inkomster skulle blifva lika med hvad de varit under senaste 30 åren, oaktadt under denna tid utgifterna för biträden, lefnadsförmåner, hyror m. m. stigit i oroväckande grad.

Skulle landtbruksingenjörerna komma i åtnjutande af liknande förmån, som bereds andra tjänstemän, borde lönen ytterligare ökas med belopp, motsvarande ökningen inom andra kårer eller med omkring 700 kronor.

I detta sammanhang erinrades, att de flesta landtbruksingenjörerna under senaste åren varit berättigade erhålla extra lönetillägg.

Landtbruksingenjörerna hade dittills ägt rätt uppbära pension från allmänna indragningsstaten utan att de själfva behöft betala pensionsavgifterna. Då lönen blifvit reglerad, komme de emellertid i likhet med öfriga tjänstemän att själfva få bidraga till sin pensionering, och, då detta gifvetvis medförde en minskning af inkomsterna, borde hänsyn tagas därtill vid lönebeloppens fastställande.

Hänvisande till den sålunda lämnade utredningen i ärendet framhöllo delegerade, att en begynnelselönen af 4,000 kronor med 3 ålders-tillägg å 500 kronor borde anses fullt berättigad för statens ordinarie landtbruksingenjörer, om de skulle komma i åtnjutande af liknande löneförbättring, som bereds andra statens tjänstemän, och om de skulle hållas skadeslösa för den minskning i nettoinkomsterna, som blefve en följd af landtmäteritaxans reducering och utgifterna för pensioneringen.

Hvad i öfrigt regleringen af lönen anginge, höllo delegerade före, att, i likhet med hvad som bestämts vid reglering af landtmätarnas löner, inkomsterna af förrättningar och expeditiöslösen borde få anses

motsvara de för andra tjänstemän medgifna tjänstgöringspenningarna och aflöningen i sin helhet betraktas som lön samt lönen med därtill hörande tre ålderstillägg utgöra pensionsunderlag.

Landtbruksingenjörernas nuvarande pensionsbelopp utgjorde 3,000 kronor, hvilket tillkommit dem utan erläggande af pensionsafgifter vid fyllda 60 lefnadsår samt efter 30 tjänsteår, då äfven stipendiattiden ingått i tjänstårsberäkningen.

Pensionen hade dittills i ganska ringa grad betungat statsverket. Af de 18 landtbruksingenjörer, hvilka sedan kårens upprättande afgått, hade endast en uppburit pension under någon längre tid. Sju hade afidit före pensionsåldern, två befordrats till annan tjänst och nio åtnjutit pension under i medeltal 8 år. Den ovanligt ansträngande sysselsättningen hade gjort flera ingenjörer otjänstbara före uppnådd pensionsålder. Enär numera tiden för pensionens inträdande framflyttats till 65 lefnadsår, syntes det delegerade, att ytterst få skulle komma i åtnjutande af en pension, till hvilken de dock under sin långa tjänstetid fått verkställa inbetalning.

Under uppgift att landtbruksingenjörerna ej medgäfves rätt att bosätta sig hvar de ville inom sitt distrikt utan vore ålagda hafva sin bostad i respektive residensstäder samt med hänvisande till hvad förut blifvit bestämdt för förste landtmätare och för tjänstemän, hvilkas löner reglerats höllo delegerade före, att ett ortstillägg till lönen, normeradt efter de olika residensstädernas större eller mindre lefnadskostnader, borde med angifna belopp tillerkännas jämväl vissa landtbruksingenjörer.

De extra landtbruksingenjörerna vore uppförda med samma grundlön som de ordinarie ingenjörerna. De skäl, som anförts för förbättrande af de senares löneförmåner, gällde enligt delegerades mening äfven för höjande af de förras.

Då äfven de extra ingenjörerna under senare åren erhållit extra lönetillägg och med fästadt afseende därpå, att deras inkomster komme att afsevärdt minskas genom landtmäteritaxans reduktion, ansåge delegerade en lön af 3,500 kronor böra tillerkännas de extra landtbruksingenjörerna, om de ej i framtiden skulle få sämre ekonomiska villkor än för det dåvarande.

Beträffande stipendiaterna framhöllo delegerade, att med hänsyn till den långa studie- och utbildningstiden, ovissheten om befordran och den obetydliga aflöningen af 1,000 kronor tillräckliga lockelser ej funnes för att få begäfvade unge män att, efter avslutade skolstudier, söka sin utkomst på landtbruksingenjörsvägen. Enligt af delegerade verkställd utredning hade medelåldern vid antagandet till ordinarie stipendiat med

lön, under perioden 1893—1909, för 11 befordrade stipendiater varit 31,7 år, och ingen utsikt förefunnes, att denna ålder i framtiden komme att blifva lägre.

Lades därtill, att lefnadsomkostnaderna för stipendiaterna genom deras tjänstgöring ett och samma år inom vidt skilda delar af landet blefve synnerligen höga, syntes äfven detta tala för en behöfzig höjning af aflöningen, hvilken i intet fall borde sättas lägre än 2,000 kronor, om man ej skulle löpa fara att utestänga möjligheterna att få landtbruksingenjörskåren rekryterad med framstående förmågor.

Med förmälan att vid landtmäterikårens nyligen verkställda omorganisation i flera utredningar framhållits, att landtmätarna i bildningsgrad och verksamhet vore fullt likställda med statens landtbruksingenjörer och därför borde erhålla lika lön med dem, ansåge delegerade sig böra erinra därom, att studietiden för blifvande landtmätare vore inskränkt till 2 års elevtid och 9 månaders kurs för landtmäterixamen, under det att för en aspirant på landtbruksingenjörskåren själfva studietiden, oafsedt elevtid hos landtbruksingenjör, utgjorde minst 6 ½ år. Landtmätaren hade under sin verksamhet att handlägga rena landtmäterigöromål, hvaremot landtbruksingenjörrens arbete vore inriktadt på en mångfald olika områden, hvilka hvar för sig kräde ingående specialstudier och långvarig praktisk erfarenhet.

Få tjänster kräde enligt delegerades mening så helt sin man och ställde så afsevärda kraf på verklig duglighet som en statens landtbruksingenjörstjänst, och viktigt vore fördenskull att få dessa platser besatta med teoretiskt och praktiskt skickliga och erfarna personer. Enda möjligheten därför vore att bereda utsikt till fullt nöjaktiga löneförmåner.

Öfver den sålunda gjorda framställningen har landtbruksstyrelsen afgifvit infordradt underdånigt utlåtande den 22 juni 1909.

Landtbruksstyrelsen den 22 juni 1909.

Styrelsen har därvid erinrat, hurusom uti ofvanberörda af styrelsen med anledning af nådiga cirkuläret af den 25 oktober 1901 afgifna utlåtande förutsatts, att lönen för landtbruksingenjörerna skulle ökas från 2,000 till 2,400 kronor, hvartill såsom förut skulle komma tre ålderstillägg å 500 kronor, samt för landtbruksstipendiaterna från 1,000 till 1,200 kronor.

Visserligen hade 1907 års Riksdag beviljat löner till tre extra landtbruksingenjörer och 1908 års Riksdag anslagit lön till en ny landtbruksingenjör, men någon lönereglering för landtbruksingenjörer och landtbruksstipendiater hade ännu icke kommit till stånd, oaktadt en sådan redan länge varit väl behöfzig.

För en förhöjning af de för landtbruksingenjörerna år 1874 bestämde löneförmåner talade nämligen enligt landtbruksstyrelsens mening flera skäl.

Genom reglementet af den 22 november 1907 för de i statens tjänst anställda landtbruksingenjörer, extra landtbruksingenjörer och landtbruksstipendiater hade de redan förut höga kompetensfordringarna för dessa tjänstemän ytterligare skärpts. För att tillgodose de alltjämt ökade krafven på landtbruksingenjörernas tekniska utbildning skulle nämligen jämlikt 3 § 3 mom. i sagda reglemente den, som icke genomgått fullständig, fyraårig lärokurs vid tekniska högskolan (fackskolan för väg- och vattenbyggnadskonst) i stället genomgå en af landtbruksstyrelsen bestämd särskild teknisk lärokurs (Bih. till Sv. förf.-saml. 1908 n:r 85) af betydligt större omfattning än den förut föreskrifna. Därförutom borde jämlikt 3 § 4 mom. i nämnda reglemente landtbruksstipendiat för sin vidare utbildning tjänstgöra minst ett år som tekniskt biträde hos öfveringenjören (byråchefen för agrikulturtekniska ärenden) i landtbruksstyrelsen. För att uppmuntra aspiranter till än vidare studier än de i 3 § föreskrifna hade därjämte bestämts, att den, som genomgått fullständig kurs i väg- och vattenbyggnadskonst vid tekniska högskolan eller godkänd högre kurs i kulturteknik vid utländsk läroanstalt, kunde erhålla en respittid af högst 5 år utöfver den åldersgräns af 30 år, som eljest gällde som den högsta för erhållande af anställning såsom landtbruksstipendiat.

Lefnadskostnaderna hade högst väsentligt stegrats under den tid af 35 år, som förflutit efter den senaste löneregleringen för landtbruksingenjörerna, och jämväl sedan den för dem ännu gällande arfvodes-taxan af år 1886 fastställdes.

Anledning därtill, att någon ny definitiv lönereglering för landtbruksingenjörerna ännu icke skett, hade varit, att frågan om ändring af landtmäteritaxan länge stått på dagordningen samt att sättet, hvarpå denna fråga löstes, skulle komma att i hög grad inverka äfven på landtbruksingenjörernas förmåner, enär dessa tjänstemän för vissa af sina förrättningar vore underkastade tillämpningen af nämnda taxa.

I sammanhang med landtmäterikårens omorganisation och löneregleringen för denna kår hade sistberörda fråga blifvit afgjord af 1909 års Riksdag, som bifallit Kungl. Maj:ts proposition i ämnet under förutsättning att ett förslag till ny landtmäteritaxa, bifogadt den nådiga propositionen, blefve godkänt. Detta taxeförslag innebure en nedsättning af i medeltal omkring en tredjedel af dittills gällande arfvodesbelopp och mer än en tredjedel beträffande just sådana arbeten, som i främsta rummet upptoge landtbruksingenjörernas tid, nämligen planmätningar

(kartläggningar) och graderingar (jordvärderingar). Då landtmätarna skulle komma att erhålla ersättning i form af nya eller förhöjda löner för den förlust, de skulle lida genom landtmäteritaxans nedsättning, syntes rättvisan uppenbarligen fordra, att en motsvarande ersättning komme äfven landtbruksingenjörerna till del. Och då de extra landtbruksingenjörerna åtnjöte godtgörelse enligt samma taxor som de ordinarie, borde enahanda ersättning äfven komma de extra landtbruksingenjörerna till godo. Hade det funnits befogadt, att en sådan ersättning kommit landtmätarna till del, ehuru de hade uteslutande rätt till handläggande af skiftesförrättningar och dylikt, finge det väl anses än mera befogadt, att ersättningen äfven tillerkändes landtbruksingenjörerna, hvilka, oaktadt sin vida högre utbildning och kompetens beträffande vattenafledningsföretag och dylikt, icke hade uteslutande rätt till sådana förrättingars handläggande, utan måste vara beredda på en ej i alla afseenden nyttig konkurrens om sådana.

Att alltjämt stegra fordringarna på landtbruksingenjörernas utbildning utan att i samma mån bereda dem ökade förmåner måste gifvetvis till slut afskräcka dugliga unga män att välja denna för vår modernäring så betydelsefulla lefnadsbana; och likväl vore den fullständiga tekniska utbildningen nödvändig, om förrättningsmannen skulle kunna på ett för det allmänna nyttigt och lyckligt sätt fylla sin uppgift.

Vitsordande riktigheten af den utaf landtbruksingenjörerna åstadkomna utredningen, så långt det varit landtbruksstyrelsen möjligt att kontrollera denna, förordade styrelsen på det varmaste, att begynnelselönen för landtbruksingenjörerna måtte blifva höjd från 2,000 till 4,000 kronor. Uti denna förhöjning skulle då vara inberäknad ersättning såväl för minskade inkomster enligt taxa som för nya, landtbruksingenjörerna dittills ej åliggande pensionsafgifter samt för de i alla afseenden betydligt ökade lefnadskostnader och dylikt, som blifvit rådande under de 35 år, hvilka förflutit, sedan deras löner senast reglerades.

Sistnämnda omständighet kunde enligt styrelsens mening med skäl åberopas icke allenast för landtbruksingenjörernas utan äfven för landtbruksstipendiaternas löneförhöjning, synnerligast som det på senare tid blifvit, till följd af det allmänna behovet hos landtbruksingenjörerna af sådana tjänstebiträden, nödvändigt att upprepade gånger under årets lopp sända stipendiaterna till olika orter, hvarigenom lefnadskostnaderna för dem blefve högre, än om de finge åtnjuta stadigvarande bostad. Det syntes styrelsen lämpligt att, såsom förut, landtbruksstipendiats årsarfvode utgjorde hälften af landtbruksingenjörers begynnelselön eller 2,000 kronor.

För extra landtbruksingenjör ansåge styrelsen den fasta lönen böra, såsom dittills varit fallet, bestämmas till samma belopp, som föreslagits för de ordinarie landtbruksingenjörerna, eller 4,000 kronor. Endast de ordinarie landtbruksingenjörerna borde emellertid såsom dittills äga rätt till ålderstillägg å lönen samt till pension enligt nya pensionslagen, därvid hela lönen med ålderstillägg syntes böra utgöra pensionsunderlag.

Då en betydlig del af landtbruksingenjörernas inkomster, ofta uppgående till ungefär samma belopp som den föreslagna fasta begynnelselönen, utgjordes af ersättning enligt taxa, och denna ersättning upphörde att utgå, så snart ingenjören ej vidare kunde tjänstgöra, syntes det styrelsen ej vara skäligt, att någon del af den fasta aflöningen räknades såsom tjänstgöringspenningar. Detta hade också iakttagits vid den nyligen genomförda omorganisationen af landtmäteristaten och bestämmandet af distriktslandtmätarnas löner. Där hade nämligen arfvodena men ingen del af den fasta aflöningen betraktats såsom tjänstgöringspenningar.

Sjuka landtbruksingenjörer hade synnerligen hårdt drabbats af det dittills vanliga sättet att afdraga en viss del af den lilla lönen till ersättning åt vikarie, ehuru denne komme i åtnjutande af alla förrättningsarfvoden och dylikt.

I detta afseende ansåg styrelsen böra, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad som bestämts beträffande distriktslandtmätarne, gälla, att den, som af sjukdom hindrades att förrätta sin befattning, ägde uppbära hela lönen, men att den, som undfinge ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstängdes från tjänstgöring eller eljest vore lagligen förhindrad att sköta befattningen, kunde förpliktas att under ledigheten, utöfver arfvode enligt taxa, hvilket belöpte å de af vikarien verkställda tjänstegöromål, afstå så mycket af lönen, som erfordrades för tjänstens uppehållande eller eljest pröfvades skäligt. Däremot syntes det landtbruksstyrelsen icke vara lämpligt, att, såsom fallet blefve vidkommande distriktslandtmätare, landtbruksingenjörerna skulle äga rätt att vid tjänstledighet träffa aftal med vikarien, huruvida sagda arfvode eller del däraf skulle afstås till vikarien, utan borde det arfvode enligt taxa, hvilket belöpte å de af vikarien verkställda tjänstegöromål, alltid afstås till vikarien. Sagda arfvode ägde för distriktslandtmätare en mycket större betydelse än för landtbruksingenjörerna, hvilkas begynnelselöner föreslagits skola blifva dubbelt så stora som distriktslandtmätarnas.

Hvad slutligen beträffade de af landtbruksingenjörerna ifrågasatta ortstilläggen, erinrade landtbruksstyrelsen, att det ej under alla omstän-

digheter vore nödvändigt, att landtbruksingenjör vore bosatt i residensstad, utan att hans station kunde bestämmas till och ofta utgjorde annan central och för allmänheten lätt tillgänglig plats. Landtbruksingenjören i Göteborgs och Bohus län vore ej bosatt i Göteborg utan i Vänersborg, sedan Älfsborgs län förenats med förstnämnda län till ett distrikt, och landtbruksingenjören i Malmöhus län vore ej bosatt i Malmö utan i Hör. Lefnadskostnaderna i de fyra nordligaste länen vore visserligen högre än i de flesta andra delar af riket, men å andra sidan vore s. k. syneförrättningar enligt gällande dikningslag, hvilka betalades enligt landtmäriteritaxan, icke så talrika i dessa län som i mellersta och södra Sverige, hvadan i nämnda län anställda fem landtbruksingenjörer icke komme att lida lika stor förlust genom landtmäriteritaxans nedsättning som deras kolleger i öfriga delar af riket.

Landtbruksstyrelsen ansåg fördenskull, att ortstillägg hade fog för sig endast beträffande landtbruksingenjören i Stockholms län, och syntes det styrelsen, att det för honom föreslagna beloppet, 400 kronor, ej vore för högt tilltaget.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, och då landtbruksingenjörernas arbeten icke allenast hade stor betydelse för jordbrukets utveckling utan äfven vore i hög grad ansträngande och pröfvande för deras hälsa, hemställde landtbruksstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte till 1910 års Riksdag aflåta proposition om löneroglering för statens landtbruksingenjörer, extra landtbruksingenjörer och landtbruksstipendiater i öfverensstämmelse med det af styrelsen framställda förslag.

Sedan lönerogleringskommittén genom nådigt bref den 11 juni 1909 erhållit befallning att inkomma med yttrande och förslag i fråga om reglering af löneförhållandena för statens landtbruksingenjörer, extra landtbruksingenjörer och landtbruksstipendiater, blef genom nådig remiss den 1 juli 1909 ofvanberörda framställning från landtbruksingenjörer och landtbruksstipendiater samt landtbruksstyrelsens däröfver afgifna utlåtande till kommittén öfverlämnad för att tagas i öfvervägande vid fullgörandet af det kommittén sålunda gifna uppdrag.

Den 17 november 1909 har kommittén i ärendet afgifvit underdånigt betänkande.

I detta sitt betänkande har kommittén till en början redogjort för den utredning, som kommittén genom infordrande af uppgifter från statens landtbruksingenjörer verkställt i ändamål att få utrönt i hvad mån dessa — utöfver aflönningen på stat samt fränsedt resekostnads- och traktamentsersättning enligt resereglementet för resor till och från förrättning — åtnjöte inkomster af arbete i eller utom tjänsten. Uppgifterna afsågo hvar och ett af åren 1906, 1907 och 1908.

Löne-
reglerings-
kommitténs
förslag.

Med ledning af de inkomna svaren har kommittén uppgjort följande tabell, som utvisar status landtbruksingenjörers inkomster och utgifter på grund af förrättningar i tjänsten.

Distrikt.	Medeltal för åren 1906—1908.				
	Bruttoinkomsten af förrättningar i landtbruksingenjörstjänsten — aflöningen å stat oberäknad —	Af bruttoinkomsten belöpte å förrättningar enligt landtmätar-taxan		Utgifter för tekniskt biträde samt rit- och skrifbiträde, ritmaterialier, kontorshyra o. d.	Nettoinkomsten af förrättningar i landtbruksingenjörstjänsten — aflöningen å stat oberäknad —
	kronor.	kronor.	procent.	kronor.	kronor.
Stockholms län	3,684	2,529	69	1,200	2,484
Uppsala län	6,065	5,505	91	2,900	3,165
Södermanlands län och Kalmar läns norra del.....	4,758	3,629	76	1,200	3,558
Östergötlands län	13,067	7,867	60	5,833	7,234
Jönköpings län ¹⁾	—	—	—	—	—
Kronobergs län	6,032	5,270	87	1,910	4,122
Kalmar läns södra del och Blekinge län.....	9,607	7,867	82	3,708	5,899
Gottlands län	6,415	4,343	68	2,425	3,990
Kristianstads län.....	9,531	4,724	50	5,882	3,649
Malmöhus län	3,902	2,826	73	2,132	1,770
Hallands och Skaraborgs län	8,331	7,750	93	3,425	4,906
Göteborgs och Bohus samt Älfsborgs län	9,133	3,533	39	5,000	4,133
Värmlands län ²⁾	—	—	—	4,401	3,823 ³⁾
Örebro län	5,967	1,167	19	3,667	2,300
Västmanlands län	5,152	3,767	73	1,257	3,895
Kopparbergs län	6,036	1,354	22	1,472	4,564
Gäflleborgs län	1,607	1,125	70	1,312	295
Västernorrlands län	6,733	3,830	57	3,200	3,533
Jämtlands län	9,407	0	0	5,508	3,899
Västerbottens län ⁴⁾	7,483	0	0	2,567	4,916
Norrbottens län ⁴⁾	8,282	1,427	17	4,032	4,250

¹⁾ Från Jönköpings län har icke någon uppgift kunnat erhållas.

²⁾ Uppgifterna ofullständiga på grund af landtbruksingenjörers frånfälle.

³⁾ I detta belopp ingår möjligen äfven inkomst af annan sysselsättning utom landtbruksingenjörstjänsten.

⁴⁾ Uppgifterna afse Västerbottens läns och Norrbottens läns distrikt odelade. Före år 1909 utgjorde dessa län hvar för sig ett distrikt.

Af de erhållna svaren har vidare framgått, att, under det 16 landbruksingenjörer under åren 1906—1908 icke åtnjutit några inkomster af annan allmän eller enskild tjänstbefattning, sådana inkomster under nämnda år uppburits af 2 landbruksingenjörer till belopp i medeltal ej öfverstigande 320 kronor samt af 1 landbruksingenjör till ett belopp i medeltal af 3,400 kronor.

De infortrade uppgifterna beträffande det ungefärliga beloppet af inkomster af annan sysselsättning än som nyss blifvit nämnd, af hvad slag som helst utom landbruksingenjörstjänsten, under åren 1906—1908 utvisa, att 6 landbruksingenjörer icke haft någon sådan inkomst. I öfriga distrikt, från hvilka uppgifter erhållits, hade inkomsterna af nu ifrågavarande slag i årligt medeltal utgjort:

i 5 distrikt	100— 500 kronor	
» 3 »	501—1,000	»
» 2 »	1,001—1,100	»
» 1 »	2,100	»
» 1 »	3,200	»

Sammanräknas landbruksingenjörernas samtliga ofvanberörda inkomster, dock med afdrag af de omförmälda utgifterna, finnes, att nettotinkomsten af arbete, utöfver aflöningen å stat, i årligt medeltal för åren 1906—1908 uppgått till:

inom 1 distrikt	295 kronor	
» 2 »	2,001—3,000	»
» 5 »	3,001—4,000	»
» 7 »	4,001—5,000	»
» 2 »	6,001—6,100	»
» 2 »	7,001—7,500	»
» 1 »	8,400	»

Då kommittén därefter öfvergått till ett närmare angifvande af de aflöningsförmåner, som enligt kommitténs mening borde tillkomma nu ifrågavarande befattningshafvande, har kommittén till en början erinrat, hurusom landbruksstyrelsen i underdånig skrivelse den 30 oktober 1907 angående förhöjning af anslaget till styrelsen, under framhållande af att dåvarande löneförmåner för styrelsens chef och ledamöter icke vore tillräckliga, särskildt beträffande öfveringenjörsbefattningen anført, att enär en skicklig landbruksingenjör kunde förtjäna i netto 8,000 till 10,000 kronor och därutöfver för år, stor svårighet

måste yppas att förmå en dylik ingenjör att lämna sin inbringande verksamhet i landsorten för att öfvertaga öfveringenjörsbefattningen i landtbruksstyrelsen mot erhållande, såsom då var fallet, af endast 4,000 kronor i årlig aflöning, äfven om därtill i sinom tid lades två ålders-tillägg, hvardera å 500 kronor.

Kommitténs förenämnda utredning syntes bekräfta, att landtbruksingenjörernas sammanräknade inkomster af aflöning å stat och af för rättningar vore i vissa fall mycket betydande.

Då nu emellertid framställning gjorts om förhöjning af aflöningen å stat, hade såsom skäl därför särskildt framhållits, att landtbruksingenjörerna skulle genom den nedsättning i landtmäteritaxan, som vore afsedd att tillämpas från 1910 års ingång, lida afsevärd minskning i inkomster.

Beträffande den såsom skäl för aflöningsförhöjning åt statens landtbruksingenjörer åberopade omständigheten, att en betydande stegring i utgifter för biträden, lefnadsförnödenheter, hyror o. d. ägt rum, sedan landtbruksingenjörernas löneförmåner fastställdes, har kommittén vidare anfört, att hänsyn endast i mindre grad torde böra tagas härtill, då deras inkomster i allmänhet varit afsevärda och i vissa fall mycket betydande samt intresset för arbeten i deras fack syntes vara i tilltagande och sålunda erbjöde dem allt flera tillfällen till lönande arbeten.

Kommittén har vidare erinrat, att de delegerade, under framhållande att de ordinarie landtbruksingenjörerna i sammanhang med blifvande lönereglering skulle blifva pliktiga att bidraga till sin egen pensionering, föreslagit, att begynnelseaflöningen å stat skulle för ordinarie landtbruksingenjör höjas från 2,000 till 4,000 kronor och slut-aflöningen från 3,500 till 5,500 kronor.

En förhöjning af dessa tjänstemäns aflöning å stat syntes äfven kommittén äga fog för sig, särskildt med hänsyn till nedsättningen i landtmäteritaxan, men att, såsom delegerade föreslagit, hvaruti jämväl landtbruksstyrelsen instämt, fördubbla de ordinarie landtbruksingenjörernas begynnelseaflöning hade kommittén icke kunnat biträda. Enligt kommitténs mening borde det vara tillfyllest att höja begynnelse-aflöningen med 1,500 kronor eller till 3,500 kronor.

De för landtbruksingenjörerna föreslagna tre ålderstilläggen, hvar och ett å 500 kronor, ansåge kommittén böra inskränkas till allenast två sådana tillägg. Kommittén hade så mycket mera funnit anledning härtill, som, enligt hvad kommittén inhämtat, framstående landtbruksingenjörer icke sällan efter någon tids tjänstgöring inom distrikt med

mindre inkomstmöjligheter beviljades transport till annat distrikt, som lämnade landtbruksingenjören tillfälle att förskaffa sig högre inkomster.

Den af kommittén föreslagna begynnelseaflöningen af 3,500 kronor för ordinarie landtbruksingenjörer hade syntts kommittén böra fördelas i lön och tjänstgöringspenningar.

Den åberopade jämförelsen med distriktslandtmätarna, hvilkas aflöning enligt den vid 1909 års riksdag antagna stat skall i sin helhet utgöra lön, har kommittén ansett icke vara tillämplig på statens landtbruksingenjörer. Då nämligen distriktslandtmätarnas begynnelseaflöning satts allenast till 2,000 kronor, hade det befunnits, att densamma ej kunde tåla något afdrag i de fall, då tjänstgöringspenningar eljest skulle afstås.

Vid fördelning af statens landtbruksingenjörers aflöning i lön och tjänstgöringspenningar borde emellertid nogsamt beaktas, att dessa befattningshafvares inkomster i tjänsten till betydlig del utgjordes af ersättning för förrättningar. Kommittén hade fördenskull ansett, att endast 500 kronor af begynnelseaflöningen borde utgöra tjänstgöringspenningar.

Såsom exempel på ett med nu förevarande fall liknande förhållande har kommittén anført hvad som i detta hänseende gäller beträffande registratorn i justitierevisionsexpeditionen. Dennes aflöning utgör nämligen 3,000 kronor i lön och 500 kronor i tjänstgöringspenningar, hvartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, hvartdera å 500 kronor. Vid bestämmande af sistnämnde tjänstemans aflöning ansågs, att han genom lösen för diariibevis och afskrifter åtnjöte sportler, som beräknades uppgå till omkring 1,500 kronor, så att hans tjänstgöringspenningar således i själfva verket kunde beräknas till 2,000 kronor.

Frågan om aflöningens fördelning i lön och tjänstgöringspenningar har syntts kommittén i viss mån sammanhänga med bestämmandet af pensionens belopp. Enligt delegerades hemställan, hvilken jämväl i denna del biträdts af landtbruksstyrelsen, skulle hela den af dem för ordinarie landtbruksingenjörer föreslagna aflöningen å stat med däri ingående ålderstillägg utgöra pensionsunderlag. Pensionen skulle enligt nämnda förslag kunna komma att uppgå till 5,500 kronor, ett belopp, som med endast 500 kronor understege de högsta pensioner, som enligt civila pensionslagen kunde utgå. Att det sålunda för landtbruksingenjörerna ifrågasatta högsta pensionsunderlaget vore öfver höfvan högt tilltaget, syntes kommittén äfven framgå vid en jämförelse med de högsta pensionsunderlag, som på grund af de under senare år verkställda löne-regleringar skulle gälla, exempelvis för distriktslandtmätare, eller 3,200

kronor, för fiskeriintendenten, statskonsulenter i boskapsskötsel och mejerihushållning samt jägmästare, eller 3,500 kronor, äfvensom för statsgeologer, eller 4,000 kronor. Vid bifall till kommitténs förslag i fråga om aflöningen till statens landtbruksingenjörer skulle högsta pensionsunderlaget för dessa tjänstemän komma att efter vanliga regler uppgå till 4,000 kronor, ett belopp, som syntes kommittén vara till fyllest.

I fråga om ortstillägg har kommittén på de af landtbruksstyrelsen anförda skäl ansett dylikt endast böra ifrågakomma beträffande landtbruksingenjören i Stockholms län. Enligt kommitténs bestämda uppfattning borde emellertid ortstillägg till denne utgå allenast, för så vidt hans stationeringsort utgjorde Stockholms stad. Mot det föreslagna beloppet, 400 kronor, hvilket öfverensstämde med det för förste landtmätaren i Stockholms län bestämda, hade kommittén icke funnit anledning till anmärkning.

Jämväl för de extra landtbruksingenjörerna syntes en förhöjning af aflöningen å stat äga fog för sig, särskildt med hänsyn till nedsättningen i landtmäteritaxan. Denna aflöning utginge för närvarande, jämlikt beslut vid 1907 års riksdag, med samma belopp som de ordinarie landtbruksingenjörernas begynnelseaflöning. De extra landtbruksingenjörernas aflöning utgjordes emellertid och borde enligt kommitténs förslag fortfarande utgöras af arfvode. I följd däraf skulle de vid förestående lönereglering ej behöfva vidkännas bidrag till pensionering. Vid sådant förhållande och då det ock syntes kommittén lämpligt, att en extra landtbruksingenjör vid befordran till befattning såsom ordinarie landtbruksingenjör komme i åtnjutande af någon förhöjning i aflöning, hade kommittén ansett sig böra föreslå, att arfvodet till extra landtbruksingenjör måtte bestämmas till 3,000 kronor eller 500 kronor lägre än den af kommittén ifrågasatta begynnelseaflöningen för ordinarie landtbruksingenjör.

Landtbruksstipendiat ägde enligt gällande bestämmelser åtnjuta ett årligt understöd af 1,000 kronor. Det af landtbruksstyrelsen åberopade förhållandet att landtbruksstipendiaternas lefnadskostnader väsentligen ökades däraf att stipendiaterna upprepade gånger under året nödgades byta tjänstgöringsort, syntes jämväl kommittén tala för en förhöjning af det nu till stipendiat utgående understödet, och hade kommittén ansett detta böra bestämmas till 1,800 kronor.

På grund af hvad sålunda anförts, har kommittén hemställt, att en hvar af statens landtbruksingenjörer måtte komma i åtnjutande af en aflöning å stat af 3,500 kronor, däraf 3,000 kronor i lön och 500 kronor i tjänstgöringspenningar, hvartill skulle kunna komma

två ålderstillägg till lönen, det ena med 500 kronor efter fem år och det andra, likaledes med 500 kronor, efter ytterligare fem år;

att dessutom ett ortstillägg å 400 kronor måtte tilläggas statens landtbruksingenjör i Stockholms län, för så vidt hans stationeringsort utgjorde Stockholms stad;

att extra landtbruksingenjör måtte tillerkännas ett arfvode af 3,000 kronor; samt

att understöd till landtbruksstipendiat måtte utgå med 1,800 kronor.

Kommittén, som ansett att arfvodestaxan för de i statens tjänst anställda landtbruksingenjörer fortfarande borde äga tillämpning äfven å de extra landtbruksingenjörernas förrättningar, har vidare uttalat, att kommittén vid framläggandet af sitt förslag förutsatt, att de ersättningar, som för närvarande utginge enligt nämnda taxa, åtminstone icke blefve i afsevärd mån förhöjda.

Vid uppgörande af förslag till aflöningsvillkor för statens landtbruksingenjörer hade kommittén tagit behörig hänsyn i tillämpliga delar till de bestämmelser, som vid de senare årens riksdagar fastställts i afseende å åtskilliga då beslutade löneregleringar. Därvid hade kommittén särskildt beaktat de aflöningsvillkor, som stadgats för distriktslandtmätare. Emellertid hade kommittén, i likhet med landtbruksstyrelsen, funnit det icke vara lämpligt, att landtbruksingenjörerna skulle förklaras berättigade att vid tjänstledighet träffa aftal med vikarien därom, att arfvodet för de förrättningar, som verkställdes af vikarien, eller del däraf skulle afstås till den tjänstledige. Arfvodet för förrättningar syntes nämligen kommittén böra tillfalla den, som bestrede tjänsten.

I anslutning till de af kommittén sålunda angifna synpunkterna har kommittén afgifvit förslag till villkor och bestämmelser för åtnjutande af de af kommittén för statens landtbruksingenjörer föreslagna aflöningsförmåner.

Öfver löneregleringskommitténs förslag har jämlikt nådig remiss landtbruksstyrelsen den 3 december 1909 afgifvit infordradt underdånigt utlåtande, i hvilket styrelsen beträffande begynnelseaflöningen framhållit, att densamma med afseende å önskvärldheten däraf, att så goda ingenjörskrafter som möjligt skulle kunna för ifrågavarande bana erhållas, lämpligen borde sättas till 4,000 kronor eller till samma belopp som begynnelselönen för fiskeriintendenter och statskonsulenter.

Det vore visserligen sant, att sistbemälde tjänstemän icke hade tillfälle till samma afsevärda förtjänster genom sitt arbete, som fallet vore med landtbruksingenjörerna enligt de för dem gällande

taxor, men å andra sidan borde icke förgätas, att personer, som hade tekniska anlag och utbildning, vore mycket eftersökta och lätt kunde genom enskild verksamhet eller anställning inom andra områden vinna stora inkomster samt att möjligheten till en sådan förtjänst vore ett oeftergiftigt villkor för att dugliga personer skulle finnas villiga att ingå på den mycket kräfvande landtbruksingenjörnsbanan.

Emellertid vore det gifvetvis först så småningom och i den mån den nyantagne ingenjören lyckats vinna förtroende från allmänhetens sida inom sitt distrikt, som dylika förtjänster kunde i någon högre grad påräknas. Det blefve därför nödvändigt att, om icke många dugliga personer skulle afskräckas från att ingå på banan, landtbruksingenjörns begynnelselönen sattes så hög, att den genast från början tillförsäkrade honom en säker grundval för hans lefnadsbehof. Det angifna beloppet af 4,000 kronor vore, enligt landtbruksstyrelsens mening, icke högre än omständigheterna påkallade.

För att emellertid på detta sätt själfva lönen i första lönegraden icke skulle blifva högre än hvad kommittén tänkt sig, syntes det landtbruksstyrelsen, att utaf detta belopp 3,000 kronor borde beräknas såsom lön och 1,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar.

Med hänsyn till hvad kommittén i detta afseende anført, ansåge landtbruksstyrelsen, att med lönen borde förenas två ålderstillägg, och då kommittén ansett, att högsta pensionsunderlaget för dessa tjänstemän icke borde sättas högre än till 4,000 kronor och landtbruksstyrelsen icke ville bestrida, att giltiga skäl härför kunde anföras, funne sig landtbruksstyrelsen icke böra föreslå någon ändring härutinnan.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och då landtbruksstyrelsen icke i öfrigt hade något att erinra mot kommitténs förslag, har landtbruksstyrelsen, under hänvisande i öfrigt till hvad styrelsen i sitt underdåniga utlåtande den 22 juni 1909 anført och särskildt med framhållande, att den af kommittén förebragta utredningen bekräftade riktigheten af landtbruksingenjörernas beräkning af den förlust de skulle komma att lida genom landtmäteritaxans nedsättande, i underdånighet hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta nådig proposition i öfverensstämmelse med sagda förslag, dock med den ändring, som af landtbruksstyrelsen i det föregående förordats.

Äfven statskontoret har i ämnet afgifvit infordradt underdånigt utlåtande den 20 januari 1910 och därvid anført, att den af kommittén verkställda utredningen öfver landtbruksingenjörernas inkomster och utgifter på grund af förrättningar i tjänsten, enligt statskontorets mening, bekräftade riktigheten af hvad landtbruksingenjörerna Wedblad,

Statskontoret
den 20
januari 1910.

Roos och Wellenius i sin utredning uppgifvit därom, att den förlust samtliga landtbruksingenjörer komme att lida genom den från och med 1910 skedda nedsättning i landtmäteritaxan i medeltal kunde beräknas till 1,100 kronor om året för hvarje landtbruksingenjör. Vidare syntes det statskontoret vid nu förevarande lönerreglering böra beaktas, att det extra lönetillägg, hvartill landtbruksingenjörerna för år 1909 vore berättigade enligt nådiga kungörelsen den 5 juni 1909 (Bih. till Sv. förf. saml. n:r 26), uppgick i första lönegraden till 240 kronor, i andra till 300 kronor, i tredje till 360 kronor och i fjärde lönegraden till 420 kronor under de förutsättningar om deras inkomster i öfrigt, hvilka i mom. 3 af nämnda kungörelse angåfves. Toge man slutligen hänsyn äfven till de pensionsafdrag, som ifrågavarande tjänstemän, efter genomförande af ny lönerreglering, blefve skyldiga att vidkännas för sin egen pensionering, syntes det statskontoret, som om en löneförhöjning af 1,500 kronor borde skäligen tillkomma dem i alla lönegrader, äfven den högsta, och att således icke, såsom kommittén föreslagit, det tredje ålderstillägget borde indragas. Såsom motiv för indragning af nämnda ålderstillägg hade kommittén endast anfört, att, enligt hvad kommittén inhämtat, framstående landtbruksingenjörer icke sällan efter någon tids tjänstgöring inom distrikt med mindre inkomstmöjligheter beviljades transport till annat distrikt, som lämnade landtbruksingenjören tillfälle att förskaffa sig högre inkomster. Men häremot kunde med fog invändas, att dylik transport icke stode alla landtbruksingenjörer utan blott en och annan till buds, och därför ingalunda ersatte ett å lönestaten uppfördt tredje ålderstillägg. Ett sådant befordringssystem skulle dessutom gifvetvis hafva den verkan, att de distrikt, som ansåges mest inkomstbringande, ständigt innehades af landtbruksingenjörer nära pensionsåldern, en anordning, hvilken icke kunde anses för vederbörande distrikts invånare vidare förmånlig.

Statskontoret hemställde på grund häraf, att de tre ålderstillägg, som för närvarande tillkomme landtbruksingenjörerna, måtte bibehållas.

Häriigenom och med antagande i öfrigt af lönerregleringskommitténs förslag skulle landtbruksingenjörer efter vanliga regler erhålla ett högsta pensionsunderlag af 4,500 kronor. Skulle detta möjligen befinnas för högt, kunde jämlikt 3 § i pensionslagen särskildt maximum af pensionsunderlag för ifrågavarande tjänster i lönestaten fastställas.

Statskontoret har i öfrigt icke funnit något att erinra mot lönerregleringskommitténs förslag.

Såsom i det föregående blifvit anfördt, utgöres en del af landtbruksingenjörernas aflöningsförmåner af den ersättning de för vissa för-

rättningar äga uppbära enligt gällande landtmäteritaxa. Då, såsom jag i det föregående erinrat, från och med innevarande år, i samband med landtmäterikårens omorganisation, en nedsättning med i genomsnitt ungefär en tredjedel ägt rum i nämnda taxas hittillsvarande afgifter, hafva ifrågavarande tjänstemäns inkomster af tjänsten kommit att genom denna nedsättning undergå en afsevärd minskning, för hvilken de med full rätt böra kunna påräkna vederlag i förhöjd aflöning. Därtill kommer ytterligare, såsom under ärendets behandling likaledes blifvit påpekadt, att dessa tjänstemäns nuvarande löneförmåner till sitt belopp bestämdes för så lång tid tillbaka som år 1874, hvadan en reglering af dessa äfven på grund häraf nu med fog kan anses vara af behovet påkallad.

För att erhålla en utgångspunkt vid beräkningen af den inkomstminskning, som nedsättningen i landtmäteritaxans afgifter kan antagas hafva åsamkat landtbruksingenjörerna, hafva såväl landtbruksingenjörernas delegerade i sin framställning den 29 maj 1909 som löneregleringskommittén sökt åstadkomma utredning. Delegerade hafva därvid angifvit, att de vid sina beräkningar funnit minskningen uppgå till i medeltal 1,100 kronor. Det medeltal åter, som erhålles med stöd af löneregleringskommitténs uppgifter angående bruttoinkomsten å förrättningar enligt nämnda taxa, ställer sig något högre. Beräknas inkomstminskningen till en tredjedel af nämnda bruttoinkomst, uppgår minskningen i genomsnitt för de 19 distrikt, från hvilka uppgifter föreligga, till 1,202 kronor eller, om de 4 nordligaste distrikten icke medräknas, till 1,406 kronor, alltså till icke obetydligt mera än de delegerade beräknat. Enligt de upplysningar jag inhämtat torde skillnaden mellan delegerades och kommitténs medeltal vara beroende på, att det förra grundar sig på frivilligt aflämnade uppgifter från ett färre antal landtbruksingenjörer för i vissa fall 8 och i andra fall 10 år, medan åter kommittén från samtliga ingenjörer med undantag af endast två erhållit uppgifter för de 3 sista, närmast liggande åren. De med ledning af kommitténs uppgifter beräknade medeltalen torde sålunda komma den verkliga inkomstminskningen närmast. Då emellertid, såsom förut meddelats, sänkning i landtmäteritaxans afgifter beträffande vissa arfvodesposter, bland dem posterna för mätning och gradering, skett med mer än $\frac{1}{3}$ och då mätning- och graderingsarbeten utgöra hufvudsakliga delen af de åtgärder, för hvilka landtbruksingenjörerna erhålla godtgörelse enligt landtmäteritaxan, bör inkomstminskningen i själfva verket för dem utgöra mera än $\frac{1}{3}$ af ofvannämnda bruttoinkomst. Enligt numera verkställd beräkning skulle minskningen för landtbruksingenjörerna sålunda utgöra 40 procent af bruttoinkomsten å förrättningar

enligt landtmäteritaxan. Härvid är dock att märka, att man i den nya landtmäteritaxan i större utsträckning än i den gamla sökt att i vissa fall, där sådant visat sig möjligt, beräkna arfvodet icke uteslutande efter tid i form af dagarfvode utan fastmera efter den aflämnade arbetsprodukten, hvarigenom tillfälle blifvit beredt för en flitig förrättningsman att kunna i någon mån nedbringa här ifrågavarande förlust. Af hvad sålunda anförts synes mig uppenbarligen framgå, att den inkomstminskning, som genom den nya landtmäteritaxan tillskyndas landbruksingenjörerna och för hvilken de böra erhålla vederlag, icke kan beräknas lägre än till 1,200 kronor.

Af de utaf löneregleringskommittén insamlade uppgifterna framgår vidare, att landbruksingenjörernas nettoinkomster af förrättningar i tjänsten under treårsperioden 1906—1908 uppgått till ett belopp af i medeltal 3,819 kronor eller i rundt tal 3,800 kronor. Om härifrån afdrages den genom förändringarna i landtmäteritaxan ofvan beräknade inkomstminskningen, 1,200 kronor, återstår ett belopp af 2,600 kronor, som jämte en aflöning å stat i första lönegraden af, såsom löneregleringskommittén och statskontoret föreslagit, 3,500 kronor uppgår till sammanlagdt 6,100 kronor. Den sålunda föreslagna begynnelseaflöningen, 3,500 kronor, synes mig väl afpassad, särskildt med hänsyn till de stora fordringar, som måste ställas på en landbruksingenjörs ej endast agronomiska och tekniska utan delvis också rättsliga utbildning.

Förhållandet mellan landbruksingenjörernas nuvarande löneförhöjningar och dem, hvaraf de skulle komma i åtnjutande enligt statskontorets förslag, framgår af nedanstående tabell.

	Nuvarande löneförhöjningar.					Statskontorets förslag.						Minskning i jämförelse med nuvarande löneförhöjningar.
	Lön.	Alders-tillägg.	Extra löne-tillägg.	Beräknad skillnad i förhöjnings-rättnings-röden enligt gamla och nya landtmäteritaxan.	Summa löne-förhöjningar.	Lön.	Tjänstgörings-penningar.	Alders-tillägg.	Summa.	Pensions-afgift. 1)	Summa löne-förhöjningar.	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1:a lönegraden	2,000	—	240	1,200	3,440	3,000	500	—	3,500	120	3,380	60
2:a »	2,000	500	300	1,200	4,000	3,000	500	500	4,000	140	3,860	140
3:e »	2,000	1,000	360	1,200	4,560	3,000	500	1,000	4,500	160	4,340	220
4:e »	2,000	1,500	420	1,200	5,120	3,000	500	1,500	5,000	160	4,840	280

1) Pensionsafgiften beräknad efter ett högsta pensionsunderlag af 4,000 kronor.

Löneregleringskommitténs förslag skiljer sig i det hänseendet från statskontorets, att kommittén föreslagit endast två ålderstillägg.

Af ofvanstående tabell framgår, att den af statskontoret föreslagna löneregleringen, hvilken jag anser mig böra förorda jämväl i fråga om ålderstilläggens antal, visserligen icke kan sägas blifva någon löneförbättring i egentlig mening, enär löneförmånerna, såsom siffrorna i sista kolumnen af tabellen visa, i alla lönegraderna ställa sig ofördelaktigare än för närvarande är fallet. Jag anser dock de fördelar, som äro förenade med en afsevärdt högre fast lön och en eventuell förhöjning i pensionsbeloppet, vara så stora, att de uppväga den minskning i den årliga inkomsten, som med stöd af föreliggande uppgifter kan antagas komma att uppstå. Då emellertid denna minskning för landbruksingenjörer i högsta lönegraden, hvilkas arbetsförmåga efter en långvarig, uppslitande tjänstgöring ofta i köld och väta och med mindre goda kvarter säkerligen i de flesta fall är så reducerad, att tjänstebiträden då i ökad utsträckning måste anlitas, enligt löneregleringskommitténs förslag med allenast två ålderstillägg, skulle komma att uppgå till icke mindre än 780 kronor, har jag icke ansett mig kunna föreslå indragandet af nu utgående tredje ålderstillägg, för hvars bibehållande äfven statskontorets utlåtande, enligt min mening, lämnar fullgiltigt stöd. Beträffande det af löneregleringskommittén anförda skälet till indragning af detta tredje ålderstillägg tillåter jag mig, utöfver hvad statskontoret häremot anført, ytterligare erinra, att bland rikets nuvarande 22 ordinarie landbruksingenjörer endast 7 erhållit transport från ett distrikt till annat och ingen af dem mera än en gång. Därtill kommer, att det vanligen är de yngsta, som söka och erhålla transport. Endast i sällsynta undantagsfall sker detta beträffande de äldre och då i regel af andra skäl än att inom ett mera kräfvande distrikt bereda sig tillfälle till ökad arbetsförtjänst.

Löneregleringskommittén har såsom ytterligare skäl för sitt yrkande på tredje ålderstilläggets indragning anført, att högsta pensionsunderlaget därigenom skulle komma att uppgå till endast 4,000 kronor, hvilket belopp syns kommittén till fyllest. Äfven jag delar kommitténs uppfattning, att högsta pensionsunderlaget bör bestämmas till nämnda belopp, men anser, på grund af hvad jag i det föregående anført, att detta bör ske, icke genom indragning af detta tredje ålderstillägg, utan genom att, med stöd af pensionslagens bestämmelser, i lönestaten fastställa ett högsta pensionsunderlag af 4,000 kronor.

I likhet med hvad löneregleringskommittén hemställt, synes mig ortstillägg å 400 kronor böra tillkomma landbruksingenjören i Stock-

holms län, dock endast under förutsättning att hans stationeringsort utgör Stockholms stad.

Aflöningen för landtbruksingenjörerna synes mig böra fördelas i lön och tjänstgöringspenningar; och anser jag på de af kommittén anförda skäl, att tjänstgöringspenningarnas belopp bör bestämmas till 500 kronor. I likhet med såväl kommittén som landtbruksstyrelsen anser jag vidare, att det icke bör medgifvas landtbruksingenjörerna rätt att vid tjänstledighet träffa aftal med vikarien därom, att arfvodet för de förrättningar, som verkställas af vikarien, eller del däraf skall afstås till den tjänstledige. Arfvodet för förrättningar synes mig böra tillfalla den, som bestrider tjänsten.

Då befattningarna såsom extra landtbruksingenjör äro att betrakta såsom öfvergångsplatser, finner jag det vara befogadt, att det med dessa befattningar förenade arfvodet bestämmas till ett lägre belopp än det, hvarmed landtbruksingenjörernas aflöning i första lönegraden utgår; och synes mig det af kommittén föreslagna beloppet 3,000 kronor vara väl afvägdt.

Likaledes finner jag mig böra biträda kommitténs förslag att höja det årliga arfvodet till de tre i stat uppförda landtbruksstipendiaterna från 1,000 kronor till 1,800 kronor. Härför talar ej endast hvad landtbruksstyrelsen anført angående ombyte af tjänstgöringsort utan ock såväl att stipendiaterna, då nuvarande arfvodesbeloppet bestämdes, betraktades såsom elever, medan de nu i allt större utsträckning tjänstgöra såsom tjänstbiträden, som ock att de kostnader, de måste nedlägga på sin utbildning, under de senare åren väsentligt ökats på grund af de betydligt större fordringar, som nu ställas på deras kompetens.

I detta sammanhang torde det tillåtas mig erinra om hvad jag häröfvan meddelat rörande de extra landtbruksstipendiaterna, hvilka under en följd af år pläгат med Kungl. Maj:ts tillstånd förordnas af landtbruksstyrelsen. Då visshet icke föreligger, att behovet af anställande af sådana extra landtbruksstipendiaterna kommer att blifva af stadigvarande art, och då ifrågasatta förändringar i behandlingen af ärenden angående vattenafledning m. m. i landtbruksstyrelsen och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen kunna komma att utöfva inflytande på detta behof, har jag funnit anledning icke för närvarande förefinnas att ifrågasätta någon ökning i antalet ordinarie landtbruksstipendiaterna. Lämpligt synes mig däremot vara att låta den rese- och traktamentsersättning, som de extra landtbruksstipendiaterna äga uppbära och som hittills anvisats från vederbörande hufvudtitels allmänna besparingar, hädaneftre — i likhet med hvad fallet är med motsvarande ersättning

till en extra fiskeristipendiat — utgå från nionde hufvudtitelns anslag till rese- och traktamentspenningar.

I anslutning till hvad jag sålunda anført, tillåter jag mig framlägga följande förslag till stat för här ifrågavarande befattningshafvande att gälla från och med år 1911.

	K r o n o r.					
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tilllägg.	Arfvoden.	Summa.	
1 landbruksingenjör i Stockholms län	3,000	500	400	—	3,900	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med ytterligare 500 kronor.
1 landbruksingenjör	3,000	500	—	—	3,500	
20 landbruksingenjörer	60,000	10,000	—	—	70,000	
1 extra landbruksingenjör	—	—	—	3,000	3,000	
2 extralandsbruksingenjörer	—	—	—	6,000	6,000	
1 landbruksstipendiat	—	—	—	1,800	1,800	
2 landbruksstipendiater	—	—	—	3,600	3,600	
Summa	—	—	—	—	91,800	

Anm. 1. Ortstillägget för landbruksingenjören i Stockholms län utgår endast, för så vidt landbruksingenjörens stationeringsort utgör Stockholms stad.

2. För landbruksingenjör skall högsta pensionsunderlaget utgöra 4,000 kronor.

Aflöningen å stat till statens landbruksingenjörer, extra landbruksingenjörer och landbruksstipendiater uppgår enligt gällande bestämmelser till kronor 53,000.

Den af mig föreslagna staten slutar å ,, 91,800.

Sammanställas dessa båda belopp, synes det, som om statsverkets utgifter för ifrågavarande ändamål skulle behöfva ökas med 38,800 kronor.

Härvid torde emellertid böra erinras, att det ordinarie anslaget under nionde hufvudtiteln till landbruksingenjörer och deras biträden utgör för närvarande 54,500 kronor. Däraf äro, såsom ofvan anförts, 53,000 kronor afsedda för aflöning till statens landbruksingenjörer, extra landbruksingenjörer och landbruksstipendiater. Återstoden af anslaget, 1,500 kronor, är i den uti statskontorets riksbokslutsbyrå upprättade listgaren öfver statsverkets specialutgiftsstaten utförd »till Kungl. Maj:ts

disposition». Sistnämnda belopp har åtminstone i en senare tid icke användts för något till anslagstiteln hänförligt ändamål utan ingått bland hufvudtitelns allmänna besparingar. Vid sådant förhållande synes mig beloppet vid nu förestående reglering, i enlighet med hvad kommittén föreslagit, böra uteslutas.

Af den ofvan gjorda sammanställningen af aflöningen å stat enligt gällande bestämmelser och slutsumman af den af mig föreslagna staten framgår, att, om förenämnda 1,500 kronor uteslutas, det ordinarie anslaget till landtbruksingenjörer och deras biträden skulle komma att höjas med 37,300 kronor eller från nuvarande 54,500 till 91,800 kronor.

Tages emellertid i betraktande, att af det utaf 1909 års Riksdag å extra stat för 1910 beviljade anslaget till extra lönetillägg till landtbruksingenjörer, extra landtbruksingenjörer och landtbruksstipendiater utgått ett belopp af sammanlagdt omkring 5,000 kronor, hvilket icke vidare skulle behöfva tagas i anspråk, skulle vid bifall till det af mig nu framlagda förslaget den verkliga ökningen i utgifter inskränka sig till omkring 32,300 kronor.

Vid den af mig gjorda beräkningen har hänsyn icke tagits till ålderstilläggen, hvilka skulle komma att fortfarande utgå från nionde hufvudtitelns gemensamma anslag till ålderstillägg.

För åtnjutande af de af mig nu föreslagna aflöningsförmånerna för statens landtbruksingenjörer torde böra, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad löneregleringskommittén föreslagit, stadgas följande allmänna villkor och bestämmelser nämligen:

att landtbruksingenjör skall vara underkastad såväl den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet, jämväl utom eget distrikt, eller jämkning i åligganden som ock den reglering af tjänstgöringsområde, som kan varda föreskrifven, vare sig vid en möjligen inträdande förändrad organisation af landtbruksingenjörskåren eller eljest, samt i sådant hänseende särskildt vara pliktig att med bibehållande af den lön han innehar fullgöra de nya eller förändrade tjänstegöromål, som efter en dylik omorganisation kunna varda honom ålagda;

att med landtbruksingenjörstjänst icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med landtbruksingenjörstjänst ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroy försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej landt-

bruksstyrelsen uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen såsom landtbruksingenjör, finner uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidare mottagas och bibehållas;

att de med landtbruksingenjörstjänst förenade tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningens innehafvare verkligen tjänstgjort, men för den tid, han varit befriad från tjänstgöring, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att landtbruksingenjör, som åtnjuter tjänstledighet, skall till vikarien afstå det arfvode enligt taxa, hvilket belöper å de af vikarien verkställda tjänstegromål;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, där sådant utgår, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstånges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar och arfvode enligt taxa, hvarom nyss är stadgadt, afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som erfordras för befattningens uppehållande eller eljest pröfvas skäligen;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstångd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej landtbruksstyrelsen finner skäligen låta honom uppbära något däraf;

att beträffande förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af landtbruksingenjörstjänst tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor, och för tredje förhöjningen efter än ytterligare fem år, likaledes på enahanda villkor, under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänste-

åldern blifvit uppnådd; börande löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägg utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänst-innehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraft-trädande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter till-trädes, vid tillträdet till befattningen stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, omreglering af extra inkomster, som kunna åtfölja landbruksingenjörsbefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed.

Dessutom torde, i öfverensstämmelse med hvad jämväl eljest plägar ske, böra meddelas bestämmelser angående öfvergången till nya staten.

På grund af hvad jag sålunda anfört, hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t täcktes i nådig proposition föreslå Riksdagen att

dels godkänna det af mig tillstyrkta förslaget till aflöningsstat för statens landbruksingenjörer, extra landbruksingenjörer och landbruksstipendiater att gälla från och med den 1 januari 1911 äfvensom de allmänna villkor och bestämmelser, som af mig föreslagits för åtnjutande af de i samma stat för landbruksingenjörer upptagna aflöningsförmåner;

dels förklara ej mindre att en hvar, som med eller efter ingången af år 1911 tillträder landbruksingenjörsbefattning, skall vara pliktig att underkasta sig ofvanberörda villkor och bestämmelser, än äfven att de förutvarande innehafvare af landbruksingenjörsbefattningar, hvilka icke före viss af Kungl. Maj:t bestämd dag anmäla, att de vilja underkasta sig den nya aflöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem ditills tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån ej annat föranledes af bestämmelserna i förenämnda lag, vid den rätt till pension, som ditills tillkommit dem;

dels ock vid godkännande af förenämnda stat höja det under nionde hufvudtiteln upptagna ordinarie anslaget till landbruksingenjörer och deras biträden, nu 54,500 kronor, med 37,300 kronor eller till 91,800 kronor.

Kungl. Maj:ts Nåd. Proposition N:o 98.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna nådigt bifall och förordnade, att proposition af den lydelse, bilaga — till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:

Ernst Öberg.
